

Sygn. akt I CNP 70/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi J. B.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w K.
z dnia 9 kwietnia 2021 r., sygn. akt XVII Ca [...],
wydanego w sprawie z wniosku A. B.
z udziałem J. B.
o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi A. i T. B.
oraz z wniosku J. B.
z udziałem A. B.
o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi A. i T. B. oraz o
pozbawienie A. B. władzy rodzicielskiej nad małoletnimi A. i T. B.
oraz z urzędu
z udziałem A. B. i J. B.
o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniego T. B.
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 maja 2022 r.,

1. odrzuca skargę

**2. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym
udziałem w sprawie**

UZASADNIENIE

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, pozwalającym na zakwestionowanie orzeczeń, których wydanie stało się źródłem szkody, a które równocześnie

pozostają w oczywisty i rażący sposób sprzeczne z prawem. Podstawę uwzględnienia skargi stanowić może wadliwość orzeczenia o zasadniczym i ewidentnym charakterze, nie zaś każdy, nawet marginalny czy wątpliwy, wypadek jego sprzeczności z prawem (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 października 2014 r., V CNP 15/14, nie publ. oraz z dnia 16 czerwca 2015 r., IV CNP 72/14, nie publ.). Równocześnie skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku posiada ściśle określony cel - służąc uzyskaniu prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c., niezbędnego do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w odrębnym postępowaniu.

Zgodnie z 424⁵ § 1 k.p.c., skarga powinna zawierać oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6). Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego i jego funkcję wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. powinny być przytoczone samodzielnie, niezależnie od innych, wobec czego skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych.

Przedstawiona skarga wniesiona od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 kwietnia 2021 r. nie spełnia wymagań konstrukcyjnych przewidzianych w art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c., tj. nie wskazuje przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny oraz nie zawiera uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody przez wydanie zaskarżonego nią orzeczenia.

Celem dochowania wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. należy po pierwsze zamieścić w skardze oświadczenie, że skarżący doznał określonej szkody, i po drugie uwiarygodnić to oświadczenia przez powołanie

i przedstawienie określonych dowodów i innych środków niebędących dowodami, ale wskazujących na prawdopodobieństwo wystąpienia szkody (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, nie publ.). Oświadczenie o wystąpieniu szkody powinno określać rodzaj, zakres oraz rozmiar szkody, wskazywać czas jej wystąpienia i istnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zaskarżonym wyrokiem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 nr 1, poz. 16; z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141; z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05 nie publ.; z dnia 5 marca 2015 r., I CNP 27/14, nie publ.; z dnia 10 grudnia 2015 r., IV CNP 37/15, nie publ.). Uwiarygodnienie wystąpienia szkody musi obejmować wskazanie konkretnych środków, w tym dowodów, innych niż objęty skargą wyrok, które świadczą o tym, że wystąpienie szkody jest prawdopodobne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2015 r., II CNP 151/15, nie publ.).

Tymczasem w skardze uczestniczki nie zawarto żadnego wyводу prawnego ani nawet samego oświadczenia, z którego wynikałoby, iż uczestniczka doznała szkody na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia. Okoliczność ta w oczywisty sposób przesądza, iż nie zostało spełnione wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wskazany brak stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę odrzucenia skargi (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, niepubl.). Uchybienia w zakresie koniecznych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie podlegają usunięciu na zasadach przewidzianych dla wymagań formalnych skargi jako pisma procesowego.

Niezależnie od przedstawionego braku formalnego, który już sam w sobie kwalifikuje skargę uczestniczki jako niedopuszczalną, należy także zauważyć, że skarżąca w skardze nie wskazała przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie wskazuje się, że wymóg powołania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne jest

samoistny i niezależny od wymogu wskazania podstaw skargi o stwierdzenie niezgodności. Podkreśla się, że postawienie przez ustawodawcę jako dwu odrębnych wymagań przytoczenia podstaw i ich uzasadnienia oraz wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, było zabiegiem w pełni świadomym i uzasadnionym. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że same wady postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem, a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być – i często nie są – tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140, z dnia 26 stycznia 2007 r., I CNP 79/06, nie publ.; z dnia 30 września 2008 r., II CNP 74/08, nie publ.; z dnia 19 kwietnia 2007 r., I BU 2/07, nie publ.; z dnia 20 listopada 2006 r., I BP 11/06, OSNP 2007, nr 21-22, poz. 319).

Skarga uczestniczki – w zakresie wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne – nie odpowiada przedstawionym wyżej wymaganiom. Wprawdzie skarżąca spełniła wymaganie przewidziane w art. 425⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. przytaczając obie podstawy skargi, wskazując konkretne przepisy i uzasadniając podniesione zarzuty, jednak nie spełniła wymagania wskazania w skardze przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. 425⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 424¹² w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.